

NIEUWS INZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLIS- SINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

PENSIOENVERPLICHTING ZOWEL BEDRIJFSLAST ALS PERSOONLIJKE VERPLICHTING

door *Mr Dr Tekenbroek*

Uit het arrest van de Hoge Raad van 27 Januari j.l. B.N.B. 1954/102 blijkt weer eens welke niet direct voorzienbare mogelijkheden in de schoot van ons belastingrecht verborgen liggen.

Een winkelier had ter gelegenheid van de liquidatie van zijn bedrijf in 1946 aan zijn filiaalhouder een pensioen toegekend van f 2.000.— per jaar. De liquidatiewinst werd hierdoor met de contante waarde van de verplichting ad f 34.000.— gedrukt. De verplichting tot uitkering van de termijnen ging op de ex-winkelier over.

In het volgende jaar wenste hij nu de door hem in dat jaar betaalde pensioentermijn (ad f 2.000.—) aftrekbaar te zien en wel als persoonlijke verplichting in de zin van art. 16 I.B.

Zowel de Raad van Beroep als de Hoge Raad stelden belanghebbende in het gelijk. Het resultaat is dus dat zowel de pensioentermijnen in de jaren van uitkering, als de contante waarde daarvan in het jaar van toekenning, aftrekbaar zijn.

De Hoge Raad laat wel uitkomen dat de mogelijkheid van een dergelijke dubbele aftrek merkwaardig aandoet, maar overweegt daaromtrent

„dat deze mogelijkheid gevolg is van het Besluit, waarin het onder bepaalde omstandigheden evenzeer mogelijk is, dat bij de verwerving van een stamrecht de waarde daarvan als opbrengst van een bron van inkomen volledig wordt belast, zoals het geval is wanneer dat stamrecht in de uitoefening van een bedrijf wordt verkregen, terwijl de op grond daarvan ontvangen uitkeringen later — in het gestelde geval na de liquidatie van het bedrijf — opnieuw als opbrengst van het stamrecht tot het inkomen behoren;

dat weliswaar art. 36 lid 2, deze mogelijkheid uitsluit, voorzover het stamrecht als afkoopsom, schadeloosstelling of tegemoetkoming in de zin van het eerste lid van dit artikel is ontvangen, doch het desbetreffende voorschrift niet mag worden beschouwd als de toepassing van een aan het Besluit ten grondslag liggende algemene regel, dat nimmer inkomstenbelasting zal worden geheven én wegens de verkrijging van een bron én wegens de daaruit voortvloeiende inkomsten;

dat zodanige regel evenmin kan worden aangewezen voor de omgekeerde mogelijkheid, waarin, zoals in het onderhavige geval, ten aanzien van een stamverplichting én de contante waarde als bedrijfskosten of verwervingskosten van de opbrengst van de desbetreffende bron van inkomen wordt afgetrokken én later de op grond daarvan verschuldigde uitkeringen als persoonlijke verplichting op het inkomen in mindering worden gebracht;”

Merkwaardig is, dat de Hoge Raad niet overwoog, dat zolang aan pensioenverplichtingen voortvloeiende uit een bedrijfsuitoefening niet geheel is voldaan, het bedrijf in kwestie nog niet als geheel geliquideerd kan worden beschouwd.

Intussen mag niet uit het oog worden verloren, dat voor de ex-winkelier, na de toekenning van het pensioenrecht rente- en risico-element een belang-

rijke rol gaan spelen. De contante waarde van f 34.000.— zou dus wel eens lager dan de later uit te keren termijnen kunnen blijken te zijn.

Het lijkt mij niet uitgesloten, dat de fiscus de door bovenstaand arrest geschapen toestand niet zonder meer „neemt”. Of hij daartoe naar het middel van wetswijziging zal grijpen, zal moeten worden afgewacht.

Volledigheidshalve zij vermeld dat de Pensioen- en Spaarfondsenwet in het geding kan komen. Dit is niet het geval als het betreft een ter gelegenheid van een liquidatie toegekend onmiddellijk ingaand pensioen.

